

Dr. sc. BRANKA BERC RADIŠIĆ, asistent
Hotelijskog fakulteta u Opatiji

POLITIKA HOTELSKOG PROIZVODA

UDK: 64.024:658.8

Primljeno: 18. 11. 1994.

Pregledni članak

Politika proizvoda što ga hotel nudi tržištu, bitan je dio njegove poslovne politike. Ta se politika oblikuje na temelju dobrog poznavanja tržišta, vlastitih realnih mogućnosti i ciljeva. Ona treba biti fleksibilna, lako prilagodljiva promjenama na turističkom tržištu. Presudnu ulogu u provođenju te politike ima marketing služba hotela.

Ključne riječi: hotelski proizvod, marketing mix, marketing komuniciranje, top manager, operativni management, hotelski marketing

1. UVOD

Sve usluge što ih hotel pruža, čine njegov proizvod. Taj je proizvod namijenjen turističkom tržištu. Kakav će on biti po sadržaju i kvaliteti, kako će se i kada pružati, utvrđuje svojom politikom svaki hotelski objekt. Politika proizvoda dio je poslovne politike, koja se osmišljava i oblikuje na kraće i duže vrijeme. Glavni realizator politike proizvoda na turističkom tržištu je marketing služba hotela.

2. DEFINIRANJE HOTELSKOG PROIZVODA

Hotelski proizvod predstavlja skupinu usluga koje služe zadovoljavanju potreba turista za vrijeme njihova privremenog boravka u hotelskom objektu.

Hotelski proizvod mora biti oblikovan tako da po svojoj kvaliteti zadovolji potrebe i želje turističke potražnje. Usluge namijenjene turistima što se pružaju u hotelu spadaju u osnovne ugostiteljske usluge. To su usluge smještaja, prehrane i pića. One čine jedan segment cjelovitog turističkog proizvoda. Hotel, kao glavni nositelj turističke ponude, proizvodi i priprema usluge za turiste. Da bi se zadovoljile potrebe turističke potražnje nužno je istražiti turističko tržište i oblikovati takav proizvod kojim će se zadovoljiti potrebe turista za vrijeme njihova boravka u hotelskom objektu. Hotelska ponuda mora biti bogata i raznovrsna, jer će samo na taj način moći zadovoljiti sve zahtjevniju potražnju.

Hotelski proizvod je prvi element marketing mix-a i ima primarno značenje u zadovoljavanju potreba gostiju. Sastoji se od materijalnih i nematerijalnih usluga koje se pružaju na licu mjesta u hotelskom objektu.

Usluge smještaja kao osnovne hotelske usluge sastoje se u izdavanju soba ili apartmana gostima. Hotelske sobe moraju biti opremljene i namještene u skladu s vrstom objekata koji se izdaje.

Usluge prehrane sastoje se od pripremanja i usluživanja raznih vrsta jela i slastica.

Usluge pića sastoje se od pripremanja i točenja raznih vrsta alkoholnih i bezalkoholnih pića.

Dopunske usluge koje hotel pruža raznovrsne su, a o vrsti i kategoriji hotela ovisi njihova brojnost i sadržaj. Njima se zadovoljavaju osobne potrebe gostiju. Obuhvaćaju: davanje informacija, promjenu novca, pranje i glačanje odjeće, posredovanje u telefonskim i telex vezama i mnoge druge. U dopunske usluge spadaju i svi rekreacijski sadržaji koje hotel pruža, od športskih, zabavnih, do organiziranja raznih manifestacija, izleta, zabava i dr. Dopunske usluge moraju biti što brojnije i bogatije, jer time i hotelski proizvod postaje zanimljiviji, gost zadovoljniji, a dobit veća.

Hotelski proizvod se nikada ne smije svesti samo na osnovne ugostiteljske usluge, već ga treba neprestano obogaćivati sa što više dodatnih usluga i sadržaja. Način pružanja usluga treba pojednostaviti do te mjere da se gost u hotelu osjeća što udobnije i sigurnije. Da bi se to postiglo, neophodno je u hotelijerstvo uvesti suvremenu tehnologiju pripremanja jela i pića kao i praćenje utroška, kompjutorizirati cjelokupno poslovanje, instalirati suvremeni sustav rezervacija i povezati ponudu s potražnjom turističkih proizvoda.

3. FORMIRANJE HOTELSKOG PROIZVODA

Hotelski proizvod kao segment ukupnog turističkog proizvoda predstavlja dio poslovne politike svakog hotela. Njega utvrđuju nositelji ponude na temelju zahtjeva tržišta i svojih mogućnosti. Hotelsko poduzeće ili sam hotel mora dobro osmisliti, planirati i formirati proizvod, kako bi ga mogao ponuditi i prodati na turističkom tržištu.

"Pod politikom proizvoda razumijevamo zbir različitih poslovnih odluka koje se odnose na razvoj proizvoda i njihovo prilagođavanje zahtjevima tržišta".¹

Hotelski proizvod je specifičan po tome što se sastoji od niza usluga koje se turistima nude za vrijeme njihova boravka u hotelu i drugim jedinicama za smještaj. Hotelski proizvod ili usluga dio je turističkog proizvoda određenog mjesta, pa svaki ponuđač mora voditi politiku svog proizvoda u okviru opće politike. Izlaskom na turističko tržište svaki se segment proizvoda mora uklopiti u cjelovit turistički proizvod koji će biti prepoznatljiv turističkom tržištu i zadovoljiti i najzibirljiviju turističku potražnju. Samo bogata turistička ponuda može osigurati daljnji prosperitet i razvoj hotela i turističkog mjesta u cjelini.

Politiku proizvoda nositelja turističke ponude treba usmjeravati u tri pravca:²
– prema području na kojem se proizvod formira,

---

1 Kobašić, A. i Senečić, J.: Marketing u turizmu, Školska knjiga, Zagreb, 1989., str. 86.

2 Kobašić, A. i Senečić, J.: op. cit. str. 95.

- prema sredstvima koja daju obilježje proizvodu,
- prema svakodnevnom radu koji konkretizira proizvod odnosno uslugu.

Područje na kojem se proizvod formira utječe na oblikovanje i plasman hotelskog proizvoda. Za hotel je veoma važno izabrati odgovarajuću lokaciju, a u njemu dati specifičnu ponudu koja će predstaviti određeno područje odnosno turističko mjesto. Dobro odabrana lokacija hotela u mjestima s prirodnim ljepotama, bogatom kulturnom baštinom i blagom klimom privući će veći broj turista od onih hotelskih objekata koji to nemaju.

Sredstva koja daju obilježje proizvodu - Na turističkom tržištu sve je veća potražnja za manjim hotelskim objektima i vilama, koji svojom opremom i komforom mogu pružiti suvremeno poslovanje. Oprema u objektima mora pratiti modernu tehnologiju i dostignuća. Hotelski proizvod zastarijeva sporije od drugih proizvoda, međutim, bez obzira na to ne smije se čekati njegovo zastarijevanje, već je potrebno pratiti i u objekte postupno uvoditi svaku inovaciju, makar to zahtijevalo i veća investicijska ulaganja.

Svakodnevni rad djelatnika koji pružaju usluge i gotove proizvode turistima, može pridonijeti kvaliteti hotelskog proizvoda. Od direktora hotela kao top menadžera, preko operativnog managementa pa do posljednjeg djelatnika, mora postojati koordinacija u poslovanju i međusobna suradnja, kako bi se proces rada nesmetano odvijao. Na taj će način kontrola pripremanja i pružanja ugostiteljskih usluga biti bolja, i ostvareni zacrtani ciljevi poslovanja hotela. Sve to čini važan dio hotelskog marketinga bez kojega je danas nezamislivo suvremeno poslovanje.

4. ŽIVOTNI CIKLUS HOTELSKOG PROIZVODA

Svaki proizvod, pa tako i hotelski, ima svoj vijek trajanja. To je vremensko razdoblje od lansiranja proizvoda pa do njegovog definitivnog povlačenja s turističkog tržišta. To se naziva životni ciklus hotelskog proizvoda.

U znanosti je poznato više faza u životnom ciklusu proizvoda kao što su:³ faza uvođenja proizvoda na tržište, faza rasta, faza zrelosti, faza zasićenja i faza degeneracije. Međutim u hotelijerstvu nije samo važan životni ciklus usluga, već i objekata u kojem se one pružaju.

S obzirom na tu činjenicu u hotelijerstvu se mogu diferencirati četiri faze u životnom ciklusu proizvoda, i to:

- * faza lansiranja hotelskog proizvoda na tržište
- * faza zrelosti hotelskog proizvoda na tržištu
- * faza opadanja interesa potražnje za hotelskim proizvodom i
- * faza povlačenja hotelskog proizvoda sa tržišta.

U fazi lansiranja trebaju doći do punog izražaja najšire promotivne aktivnosti kako bi turističko tržište upoznalo i prihvatilo novi hotelski proizvod.

---

3 Dr. Josip Senečić i dr. Boris Vukonić, Marketing u turizmu, Školska knjiga, Zagreb, 1993. str. 86.

U fazi zrelosti, kada se prodaja povećava, a s njom i konkurencija, moguće je uz smišljenu politiku cijena, optimalno povećati realizaciju usluga.

U fazi opadanja potrebno je izvršiti renoviranje hotelskih objekata i opreme, promijeniti strukturu i poboljšati kvalitetu usluga, smanjiti cijene i pojačati promocijske aktivnosti.

U fazi povlačenja potrebno je upoznati poslovne partnere o takvoj odluci.

Oblikovanju, lansiranju i povlačenju hotelskog proizvoda s tržišta treba prethoditi temeljita analiza turističke potražnje. Tek na temelju toga nositelji funkcije managementa marketinga donose odluke o sudbini hotelskog proizvoda.

5. REALIZACIJA POLITIKE PROIZVODA

Istraživanja su pokazala da hotelsko poduzeće može ostvariti bolje poslovne rezultate kombiniranjem elemenata marketing mix-a i praćenjem situacije na tržištu. Ne postoji neko ustaljeno pravilo o tome kakvu kombinaciju primijeniti u kojim uvjetima, već to određuje konkretno stanje na turističkom tržištu.

Hotelsko poduzeće mora imati takvu marketing službu koja će pravovremeno pribaviti sve informacije o tržištu. Od kretanja ponude i potražnje na tržištu ovisiti će i konkretne odluke managementa o realizaciji hotelskog proizvoda. Na osnovu odluka analize tržišta i marketing služba će napraviti svoju kombinaciju elemenata marketing mix-a koju će ponuditi tržištu i na taj način udovoljiti zahtjevima turista i ostvariti određenu dobit. Iskustvo u realizaciji politike proizvoda hotela iz prethodnog razdoblja može biti vrlo korisno.

ZAKLJUČAK

Politiku svog proizvoda hotel oblikuje na temelju provjerenih tržišnih informacija i vlastitih mogućnosti i ciljeva.

Utvrđenu politiku proizvoda, kao glavnog elementa marketnig mix-a, provode sve službe hotela, ali konkretne mjere za njeno provođenje osmišljava i dimenzionira služba marketinga hotela. Zato u ovoj službi, koja komunicira s tržištem, trebaju raditi najkreativniji kadrovi hotela.

Literatura:

1. Bazala, A.: Istraživanje tržišta, Velebit - Velegraf, Zagreb 1991.
2. Berc - Radišić, B.: Utjecaj turističke potražnje na razvoj poduzetništva u hotelijerstvu; Zbornik radova Hotelska kuća '94, Hotelijerski fakultet Opatija, 1994.
3. Berc - Radišić, B.: Hotelski marketing, Organizacija rada u hotelu, Hotelijerski fakultet Opatija, 1994.
4. Coltman, M.: Tourism marketing VNR, New York 1989.
5. Kobašić, A. Senečić, J.: Marketing u organizacijama udruženog rada turističke privrede, Školska knjiga, Zagreb, Zagreb 1989.
6. Kotler, P.: Upravljanje marketingom, I. i II. dio prijevod, Informator, Zagreb 1988/89.

